

VALTUUSTOALOITE

Keminmaan kunta

Valtuuston kokous: 13.11.2025

Aloitteen sisältö

Kallijärven kunnostaminen ja elvyttäminen vuosille 2026–2029.

Aloitteessa esitetään, että Keminmaan kunta käynnistää Kallijärven vaiheittaisen kunnostusohjelman,

joka sisältää vedenlaatu- ja kasvillisuusselvitykset, niitot, poistouoman ruoppauksen, hapetuksen sekä Kemijoen syöttölinjan ravinnekuorman vähentämisen.

Lisäksi esitetään, että kunta hakee hankkeelle rahoitusta Lapin ELY-keskukselta, ympäristöministeriön

Ahti-ohjelmasta sekä Leader Outokairalta ja perustaa kunnostusta varten monialaisen Kallijärvi-työryhmän.

Millä tavoin aloite toteuttaa voimassa olevaa kuntastrategiaa?

Aloite toteuttaa Keminmaan kuntastrategian keskeisiä tavoitteita:

- **Hyvinvoiva ja viihtyisä elinympäristö:** Kallijärvi on kunnan keskeinen virkistysalue ja sen kunnostaminen parantaa arjen ympäristöä, turvallisuutta ja viihtyvyyttä.
- **Kestävä kehitys ja ympäristövastuu:** Aloite tukee kunnan ilmasto- ja ympäristölinjauksia sekä vesienhoidon tavoitteita (Kemijoen vesistöalue).
- **Avoimuus ja yhteisöllisyys:** Hanke lisää kuntalaisten osallistumista ja mahdollistaa talkootoiminnan, paikallisyhdistysten ja osakaskuntien yhteistyön.
- **Kunnan vetovoima:** Elvytetty järvi parantaa kunnan imagoa, maisemakuvaa ja kiinteistöjen arvoa.

Toteutuuko aloite talousarviossa olevilla resursseilla?

Kyllä.

Kunnostusohjelman valmistelu voidaan toteuttaa nykyisillä hallinnollisilla resursseilla.

Varsinaiset kunnostustoimet ovat rahoitettavissa pääosin ulkopuolisilla avustuksilla (ELY, Ahti, Leader),

jotka kattavat tyypillisesti 60–70 % kokonaiskustannuksista.

Kunnalle jäävä osuus on maltillinen ja voidaan käsitellä vuosien 2026–2028 talousarvioiden yhteydessä.

Aloitteen toteuttamisajankohta

Aloitteessa esitetyt toimet voidaan käynnistää välittömästi päätöksen jälkeen.

- Vedenlaatu- ja kasvillisuusselvitykset sekä ELY-ilmoitukset voidaan tehdä **keväällä 2026**.
- Ensimmäiset niitot, hapetus ja poistouoman ruoppaus toteutetaan **kesällä 2026**.
- Rahoitushakemukset ELY:lle ja Ahti-ohjelmaan laaditaan **kevät–kesä 2026**.
- Kunnostus jatkuu vaiheittain vuosina **2026–2029**.

Keminmaassa 13.11.2025

Tapio Jankkila

Keminmaan kunnanvaltuutettu

✉ tapio.jankkila@keminmaa.fi

VALTUUSTOALOITE: KALLIJÄRVEN KUNNOSTAMINEN JA ELVYTTÄMINEN 2026–2029

Aloitteen tekijä:

Tapio Jankkila, kunnanvaltuutettu
sekä muut allekirjoittaneet valtuutetut

Aloite:

Keminmaan keskustassa sijaitseva **Kallijärvi** on kunnan merkittävin taajamajärvi ja suosittu uimapaikka.

Järvi on kuitenkin viime vuosina **rehevöitynyt ja umpeenkasvanut**, mikä on heikentänyt sen maisemallista ja virkistysarvoa sekä heikentänyt veden happipitoisuutta.

Järveen johdetaan **Kemijoesta vettä**, joka sisältää ravinteita ja kiintoainetta, ja veden vaihtuvuus on heikko.

Tilanne vaatii kunnostusohjelman käynnistämistä, jotta järvi voidaan palauttaa **elinvoimaiseksi, hapelliseksi ja turvalliseksi** osaksi kuntakeskuksen ympäristöä.

Ehdotamme, että:

1. Keminmaan kunta käynnistää **Kallijärven kunnostusohjelman 2026–2029**, joka sisältää vedenlaatu- ja kasvillisuusselvitykset, niitot, poistouoman ruoppauksen ja hapetuksen.
2. Kunta **valmistelee Lapin ELY-keskukselle ja ympäristöministeriön Ahti-ohjelmaan** rahoitushakemuksen (vesienhoidon kunnostus- ja kosteikkorahoitus).
3. Kunnan tekninen toimi ja ympäristönsuojelu **perustavat Kallijärvi-työryhmän**, jossa ovat mukana paikalliset yhdistykset, osakaskunnat ja asukkaat.
4. Kunta **laatii tiedotussuunnitelman ja osallistamisohjelman**, jotta kuntalaiset voivat osallistua talkoisiin ja seurantaan.

Perustelut:

- Kallijärvi on **kunnan keskeinen virkistysalue**, jolla on merkittävä arvo myös lapsiperheille ja matkailijoille.
- Järven tila on **selvästi heikentynyt viime vuosina**; kasvu on voimakasta ja uimavedessä havaitaan sameutta ja hajuhaittoja.
- Kunnostus tukee kunnan **ympäristöohjelmaa, ilmastotavoitteita ja vesienhoitosuunnitelmaa** (Kemijoen vesistöalue).
- Kunnalle on saatavissa **valtion ja EU:n tukea jopa 60–70 % kustannuksista** (Ahti, ELY, Leader Outokaira).
- Kallijärven kunnostus on **pienellä panostuksella suuri imagoteko** kunnalle, ja parantaa kiinteistöjen arvoa sekä viihtyvyyttä keskustaajamassa.

Toivottu käsittely:

Aloite pyydetään ohjattavaksi **kunnanhallitukselle ja tekniselle lautakunnalle** valmisteltavaksi vuoden 2026 talousarvion yhteydessä, sekä että **kunnalle laaditaan rahoitushakemus kevään 2026 hakuun Lapin ELY-keskukseen.**

Liitteet (tekninen toimi valmistelee ja tekee):

- Toimenpide- ja rahoitussuunnitelma "Kallijärvi kuntoon 2026–2029"
- Karttaliite (alue, laskuoja, uimaranta, kosteikkoehdotus)
- Viittaus: ym.fi/avustukset-ja-tuet-vesien-ja-meren-tilan-parantamiseksi

Perustelut aloitteen hyväksymiselle

Tämä hanke soveltuu valtuustoaloitteeksi ja toteutettavaksi kunnallisena ympäristöhankkeena, koska:

- 💧 **Kustannus on maltillinen ja toteutus vaiheistettu** – järven kunnostus voidaan tehdä useassa osassa ilman suuria kertainvestointeja.
- 🌐 **Hanke tuo kunnalle ulkopuolista rahoitusta** – ELY-, Ahti- ja Leader-rahoitukset voivat kattaa jopa 60–70 % kustannuksista.
- 🧑🏠 **Hyöty koskee koko kuntaa** – virkistysarvo, uimavesi, maisema ja kiinteistöjen arvo paranevat koko keskustaajaman alueella.
- 🌱 **Tukee kunnan ympäristö- ja ilmastotavoitteita** – hanke edistää vesienhoitoa, luonnon monimuotoisuutta ja hiilineutraaliutta.
- 🤝 **Lisää yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista** – talkootoiminta, paikallisyhdistysten osallistuminen ja kouluyhteistyö vahvistavat paikallisidentiteettiä.
- 🌿 **Parantaa kunnan imagoa ja vetovoimaa** – Kallijärvi voi olla malliesimerkki kestävästä ja osallistavasta taajamajärven kunnostuksesta Lapissa.

KALLIJÄRVI KUNTOON 2026–2029

Sijainti: Keminmaan keskusta, Kallijärventien varressa (uimaranta-alue)

Nykytila:

- Järvi on **rehevöitynyt**, kasvaa runsaasti vesikasvillisuutta ja on **hapeton** loppukesästä.
- Järveen **tuodaan vettä Kemijoesta**, joka sisältää ravinteita ja hienojakoista kiintoainetta.
- Veden vaihtuvuus on **heikko**, ja poistouoma on osittain tukkeutunut.
- Uimapaikka ja ympäristö ovat **kunnan keskeistä virkistysaluetta**, mutta tila heikkenee vuosittain.

Tavoite

Palauttaa Kallijärvi **elinkelpoiseksi, hapelliseksi ja virkistyskelpoiseksi** järveksi vuoteen 2029 mennessä, vähentää Kemijoesta tulevaa ravinnekuormaa ja parantaa maisema- ja luontoarvoja.

Toimenpideohjelma

1. Selvitysvaihe (2026)

- **Vedenlaatuanalyysit:** fosfori, typpi, happi, klorofylli, sameus
- **Pohjasedimentin tutkimus** ja happipitoisuuden mittaukset
- **Hydrologinen selvitys:** tulo- ja poistouomat, virtaussuunnat
- **Kasvillisuuskartoitus** ja uimavyöhykkeen rajaaminen

Ilmoitus Lapin ELY:lle ennen töiden aloitusta:

→ ELY ilmoitus ruoppauksesta ja niitosta

2. Kunnostusvaihe (2026–2027)

- **Kasvillisuuden niitto ja massan poisto** → ravinteet pois järvestä
- **Kevyt ruoppaus** tulo- ja poistouomissa (parantaa virtaamaa)
- **Pieni kosteikko/laskeutusallas** Kemijoen syöttölinjan eteen (ravinteiden pidätys)
- **Siirrettävä hapetin / ilmastin** loppukesän hapettomuuden ehkäisyyn
- **Bio-manipulaatio:** särkikalojen poistokalastus, petokalojen suosiminen

3. Seuranta ja ylläpito (2027–2029)

- Säännölliset **vedenlaadun mittaukset 3 kk välein**
- **Vuosittaiset niitot** (kasvillisuuden hallinta)
- **Kosteikkojen hoito** ja lietteen poisto
- **Asukaskyselyt ja kuva-aineisto** uimapaikan kehityksestä

Rahoituskanavat ja linkit

Rahoittaja / ohjelma	Tuki %	Tarkoitus	Hakulinkki
Lapin ELY-keskus	30–50 %	Vesienhoidon ja kunnostuksen toteutus	ELY vesienhoidon avustukset
YM:n Ahti-ohjelma	40–60 %	Kosteikot, järvikunnostus, hapetus, viestintä	Ympäristöministeriö – Ahti-ohjelma
Leader Outokaira	20–50 %	Talkoot, viestintä, rakenteet (laiturit, infotaulut)	Outokaira tuottamhan ry
EU LIFE	jopa 60–95 %	Laaja kunnostus ja innovaatiot (esim. kosteikkoketju)	EU LIFE – ympäristöohjelma
Interreg Aurora	50–75 %	Rajat ylittävä vesienhoitoyhteistyö	Interreg Aurora

Kustannusarvio (alv 0)

- Selvitykset ja lupamenettelyt: 20–40 000 €
- Niitot ja biomassan poisto: 15–25 000 €/vuosi
- Kosteikko ja laskeutusallas: 30–60 000 €
- Hapetin ja huolto: 10–15 000 €
- Seuranta ja raportointi: 5–10 000 €/vuosi

 Kokonaisrahoitustarve 3 vuodessa: noin 100 000–150 000 €

→ **Kunta, ELY ja Leader yhdessä kattavat 60–70 %**

Ekologinen ja yhteisöllinen hyöty

- Veden kirkastuminen ja uimakelpoisuuden palautuminen
- Kalaston ja linnuston elpyminen
- Maiseman ja kiinteistöarvojen paraneminen
- Kunnan imagohyöty: ”Keminmaan oma kaupunkijärvi”
- Mahdollisuus ympäristökasvatukseen ja kouluyhteistyöhön

Jatkotoimet

1. Kunta tekee ELY:lle **kunnostushankkeen ilmoituksen ja rahoitushakemuksen** keväällä 2026.
2. Haetaan samanaikaisesti **Leader-rahoitusta** talkoisiin ja viestintään.
3. Tehdään **valokuvadokumentointi ja vedenlaatutesti ennen toimenpiteitä.**
4. Käynnistetään **Kallijärvi-työryhmä**, jossa kunta, osakaskunta ja paikallisyhdistykset mukana.